

**EAEko adineko
pertsonenganako
tratu txar fisiko eta
ekonomikoak **PREBENITU**
ETA HAUTEMATEKO
PROZEDURA**

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

ENPLEGU ETA GIZARTE
POLITIKETAKO SAILA

DEPARTAMENTO DE EMPLEO
Y POLÍTICAS SOCIALES

**EAEko adineko
pertsoneganako
tratu txar fisiko eta
ekonomikoak **PREBENITU**
ETA HAUTEMATEKO
PROZEDURA**

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

ENPLEGU ETA GIZARTE
POLITIKETAKO SAILA

DEPARTAMENTO DE EMPLEO
Y POLÍTICAS SOCIALES

Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia

Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco

Vitoria-Gasteiz, 2015

Lan honen bibliografia-erregistroa Eusko Jaurlaritzaren Bibliotekak sarearen katalogoan aurki daiteke: <http://www.bibliotekak.euskadi.net/WebOpac>

Un registro bibliográfico de esta obra puede consultarse en el catálogo de la red Bibliotekak del Gobierno Vasco: <http://www.bibliotekak.euskadi.net/WebOpac>

Argitaraldia:

1.a, 2015ko maiatza

Ale-kopurua:

100 ale

© Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioa
Enplegu eta Gizarte Politiketako Saila

www.euskadi.eus

Argitaratzailea:

Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia
Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco
Donostia-San Sebastián, 1. 01010 Vitoria-Gasteiz

Itzulpena:

IZO (Itzultzaile Zerbitzu Ofiziala)

Inprimaketa:

Eusko Jaurlaritzaren Inpreta eta Errepografia Zerbitzua

L.G.:

VI 118-2015

Aurkibidea

Sailburuaren agurra	5
Sarrera	7
1. Xedea eta helburuak	9
2. Definizioa	10
3. Adineko pertsonenganako tratu txarrak eragiten dituzten jokabideak	12
4. Prozeduraren deskribapena	13
5. Prozedura sortu eta baliozkotu duten lantaldeak	16

Sailburuaren agurra

Atsegin handia da niretzat, Enplegu eta Gizarte Politiketako sailburu legez, adinekoen aurkako tratu txarrak detektatzeko honako tresna hau aurkeztea.

Eusko Legebiltzarrak egindako eskaera bati erantzuten dio detekzio-tresna honek eta zerikusia du **“Zahartzen ari direnen ongizatean eta tratu egokian aurrera egiteko ehun proposamen. Ekintza-plan baterako oinarriak”** dokumentuarekin. Adinekoei tratu egokia bermatzea eta tratu txarrak desagerrarazteari buruzkoa da, hain zuzen, dokumentu horren hirugarren gai-multzoa. Gai-multzo horretan jardunbide onen gida bat lantzea proposatzen da, tratu txarrak detektatzeko eta ebaluatzeko protokoloak izango dituen eta tratu txar horiek detektatuz gero, esku-hartzerako protokoloak ere izango dituen.

Tresnaren helburua ez da errudunak bilatzea, oinarrizko beharrianetarako laguntzarik ez dutelako sufritzen ari diren adinekoak detektatzea baizik; hala ere, tratu txarren egoera guztiak pertsonaren duintasunaren aurkakoak dira eta, hortaz, gizatasuna kentzen dio pertsona hori bizi den erkidegoari. Beraz, Tresna sortzeko oinarria Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailak duen konpromisoan dago; konpromisoa pertsona guztiarekin, eta, bereziki, bizitza duina eta kalitatezkoa —P. Ricoeur-ek esango lukeen bezala, bizitzea “merezi duen” bizitza bat— izateko beharrezkoa den laguntza ez dutelako kalteberatasun-egoerak nozitzen dituztenekin.

Kantek dioten bezala, duina da baldintzarik gabeko balioa duena —zeinaren ondorioz xede baita berez—, eta xede gisa tratatua izateko eska dezakeena, inola ere kaltetu ezin den balio absolutu gisa. Edozein pertsonari eragindako tratu txarrak —kasu honetan, adinekoei eragindakoak—, pertsona bat baliagarri gisa aintzatetsi eta zaindu ez den adierazle dira, edo, are okerrago, bitarteko gisa erabili denarena; hau da, onura batzuk lortzeko tresna huts gisa.

Horregatik, honako hau da tratu txarra guretzat: beste pertsona batenganako egitezko edo ez-egitezko ekintza bat, haren osotasun pertsonala kaltetzen duena, eta immoraltzat jo behar dena, haren duintasuna eta “balioa” aintzat hartzen eta errespetatzen ez dela erakusten duelako.

Jakitun gara mendetasun-egoeran dauden adinekoek hori gertatzeko arriskuan daudela, haien beharrianak modu egokian aintzat hartzen ez direlako, zaintzaileen gaitasun faltagatik, edo haien onura kontuan izan gabe haien baliabideak eta haiek berak erabiltzeko hirugarrenek dituzten interesengatik. Prozedura hau argitaratuz, eta, gero, Euskadiko laguntza sozio-sanitarioan ezarriz lortu nahi dugun helburu nagusia hori gertatuko ez dela bermatzea da, eta, pertsonak, edozein pertsonak, haien adina edo egoera ekonomikoa edozein direla ere, bizitza duina bizi ahal izan dezatela, ingurukoenganako konfiantza izanik, beti “adeitasunez eta errespetuz” tratatzen dituztela dakitelako.

Angel Toña Güenaga
Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailburua

Sarrera

2002. urtean, Nazio Batuen Erakundeak eta Osasunaren Munduko Erakundeak, adineko pertsonen aurkako tratu txarren azterketa bultzatu zuten zahartzeari buruzko munduko II. batzarrean. Hainbat ekintza proposatu zituzten sentikortzearen, heziketaren eta legegintzaren arloetan, eta detektatzeko eta esku-hartzeko programak proposatu ere bai. Urte horretan sortu zen INPEA (Adineko Pertsonenganako Tratu Txarraren Prebentziorako Nazioarteko Sarea).

2013. urtean, Nazio Batuen idazkari nagusi Ban Ki-Moonek, gobernu guztiei eskatu zien prebentzio-tresna are eraginkorragoak egitea eta aplikatzea, eta gai horri buruzko lege zein politika zorrotzagoak onartzea. Era berean, ekainaren 15a izendatu zuen zahartzaroko abusu eta tratu txarrez kontzientziatzeko Munduko Egun.

Azken urteetan, gure inguruneko zenbait herrialdetan esku hartzen ari dira estereotipoak desagerrarazteko eta tratu txarrak desagerrarazteko zereginean, kontzientziazio- eta sentsibilizazio-kanpainen bitartez eta problematika horri heltzen dioten ekintza-plan espezifikoak garatuz.

2010. urtean, Euskal Autonomia Erkidegoko adineko pertsonen aurkako tratu txarren egoera ezagutzeko asmoz, Eusko Jaurlaritzak azterlan bat egin zuen Euskadiko tratu txarren eraginari eta ezaugarriei buruzkoa. Azterlan horretatik ondorioztatu denez, adinekoen % 0,9an tratu txarren susmoa ageri da. Portzentaje hori %1,5era igoko litzateke elkarrizketatuen pertzepzioaren arabera.

Adinekoen kontrako tratu txarren errealitateari buruzko ikerketen eremuan pixkana-pixkana aurrerapausoak egiten ari badira ere, horrelako egoerei aurrea hartzeko eta desagerrarazteko esku-hartzeari egindako ekarpenak urriak dira oraindik ere. Tratu txarrekin zerikusia duten jokabide ugari aurkitzen ditugu, baina jokabide horiek esku-hartze mota desberdinak eskatzen dituzte, diziplina arteko lanaren kultura ezer gutxi garatu duten diziplinetatik abiatuta.

Tresna honen helburua 65 urtetik gorako pertsonen aurkako tratu txarren arriskua detektatzea da, arreta berezia jarriko delarik mendetasun-egoeran dauden, komunikatzeko zailtasunak dituzten edota gizarte-baliabideak eskuratzeko zailtasunak dituzten adinekoengan. Tresna diziplina anitzeko adituek talde batek eraiki du, eta oso emaitza onekin gidatu eta balioetsi da beraren sentiberatasunari eta diskriminazio-gaitasunari dagokienez Bilboko Alde Zaharrean, Hondarribian eta Zuian, baita ospitale-larrialdietako eta gizarte-zerbitzuetako zenbait profesional talderen eskutik ere.

Euskadiko Kontseilu Soziosanitarioa arduratuko da Tresna ezartzeaz, eta adinekoei sufrimendu-maila handia eragiten dieten egoera larriak nabarmenki hobetzeko baliagarria izango delakoan gaude.

1. Xedea eta Helburuak

Ondoren aurkeztuko den prozedura Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailak egin du, ASISTENTZIA-HELBURU honekin: adineko pertsonen kalte eta lesio fisikoak eta ekonomikoak egitea galaraztea, edo kalte horiek arintzeko eta berriz gertatzea galarazteko esku hartzea. Horretarako, hiru helburu proposatzen dira:

1. PREBENITZEA adineko pertsonenganako tratu txar fisikoak eta ekonomikoak, haien ARRISKU-FAKTOREAK hautemanez.
2. HAUTEMATEA adineko pertsonenganako tratu txar fisiko eta ekonomikoak daudelako adierazleak, eta haien larritasuna aztertzea hiru mailatan: egoera larria, oso egoera larria eta berehala esku hartzeko egoera.
3. ESKU HARTZEA hautemandako arrisku-egoeretan. Horretarako, maila bakoitzean esku hartzeko orientazioak proposatzen dira.

2. Definizioa

Autore ezberdinek definizio ezberdinei forma eman izan diete, aspektu batzuetan bat egiten dute baina badira ere kontu ezberdinak. Egoera honek adineko pertsonengan eragina izan dezaketen ondorioak sortarazten ditu, adibidez; egoera berdin baten aurrean, bi profesionalak ondorio ezberdinetara iristea definizio ezberdinak onartu dituztelako soilik (Barbero eta Moya, 2007).

Duintasun unibertsala oinarrizko kategoria etikoa da, pertsonen eskubide eta betebeharez mintzatzen garenean. Garapen juridikoak ematea eskatzen duen kategoria da (Espainiako Konstituzioa, osasun edo gizarte arretaren inguruko legeak, e.a) eta justifikatu ere egiten ditu.

Adiera zorrotz batean, tratu txar bezala ulertzen da mina edo kaltea sortzen duen jokamolde ezmorala da, Izan ere, gaizki tratatutako pertsonaren duintasuna ez da onartzen eta errespetatzen, pertsona "bitarteko soil" moduan, instrumentalki tratatzen da eta.

Tratu txarra beste pertsona bati ematen zaion tratu ez-duina da, ezmoraltasun dimentsioa erabakigarria da definizioan.

Prozedurak Action on Elder Abuse-k 1995ean garatutako definizioa bere egiten du. Definizioa Adineko Pertsonenganako Tratu Txarraren

Prebentziorako Nazioarteko Sareak (INPEA) sortu zuen urte horretan bertan, eta geroago Osasunaren Mundu Erakundeak (OME) aldarrikatu zuen Torontoko Adierazpenean (2002). Izan ere, pentsatzen da onartuena dela, eta funtsezko zutabea dela gizartean eta profesionalen artean onartzeko adineko pertsonenganako tratu txarrak mundu osoko arazoa direla. Definizio horren arabera, **adineko pertsonenganako tratu txarrak** honako hau izango lirateke:

"behinegindako edo errepikatutako ekintza, edo erantzun egokirik eza, kaltea edo larritasuna eragiten diena adineko pertsona bati, eta konfiantza izatea espero den edozein harremanetan gertatzen dena". (OME, 2002) ¹.

Interesgarria litzateke definizio horri beste alderdi bat gehitzea; tratu txarrak nahitakoak izan daitezke ala ez, eta, zehazki, adineko pertsonen kasuan, egoerarik gehienak ez dira nahitakoak izaten. Nahitakoak ez izateak ez du esan nahi justifikagarriak direnik, ez eta gutxiagorik ere; hala ere, nahitako tratu txarrak edo nahitakoak ez direnak hautematen badira, esku-hartzeak desberdina izan beharko du,

¹ OME (2002). Adineko pertsonenganako tratu txarren prebentzio globalerako Toronto Adierazpena. <http://www.who.int/ageing/en/>

adineko pertsonari dagokionez bezala, haren inguruneari dagokionez ere.

Prozedura **kalte fisikoa edo ekonomikoa** nahita edo nahi gabe eta egiteagatik nahiz ez egiteagatik eragiten dutenetan zentratzen da. Alde horretatik, honako hauek honela definitzen dira:

- **Tratu txar fisikoak:** Indar fisikoa eta/edo indarkeria erabiltzea, edo huts egitea oinarritzko premien zaintzan eta behar duten arretan, beste pertsona batzuk izanda haiek gertatzearen eta, horrenbestez, eragindako kaltearen, minaren edo narriadura fisikoaren erantzule.

- **Tratu txar ekonomikoak:** Adineko pertsonaren baliabide ekonomikoak edo materialak gaizki erabiltzea, bidegabeki edo baimenik gabe eskuratzea eta/edo ustiatzea, hari kalte ekonomikoa egitea izanda horren ondorioa.

3. Adineko pertsonenganako tratu txarrak eragiten dituzten jokabideak

Adineko pertsonari eragindako kalte fisikoa edo ekonomikoa —TRATU TXARRAK— egitearen edo ez egitearen ondorio izan daiteke hainbat eratan, eta jokabide horiek honela sailka daitezke (Etxeberria, Goikoetxea, Martínez, et. Al. 2013):²

- Axolagabekeria; hau da, zerbait ez egitea, nahita (aktiboa) edo nahi gabe (pasiboa) huts egitea adineko pertsonentzat funtsezkoak diren beharrak betetzean; adibidez, adierazi gabeko lotzeak, baliabide ekonomikoak gaizki kudeatzea, ebaluaziorik ez izatea, eta gaixotasun fisikoen edo minaren nahiz gisako sintomen tratamendu-hutsegiteak.
- Adineko pertsona zaintzeko ardura edo haren jagoletza esleituta daukanak hura abandonatzea edo ez babestea haren alderdiren batean edo osorik: zaintza-plan pertsonalizatua ez izatea, osasun-zentro batean uztea.
- Engainua eta manipulazioa, adineko pertsona nahierara erabiltzeko haren baimena izan gabe: ondasunen kudeaketari eta/edo osasunari buruzko informazioa eznahikoa edo ulertezina izatea, engainatzea gastuei buruz, edo testamentua aldatzeko.
- Adineko pertsonari mehatxu sinesgarria egitea, gauza batzuk egin ditzan, edo esku-hartze jakin batzuk onar ditzan, hertsatuta; adibidez, lotzearekin mehatxatzea telefonoa erabiltzen badu, edo zentro batean sartzearekin ez baditu dokumentu jakin batzuk sinatu nahi...
- Kaltea eragiten duen berariazko ekintza. Adiera hertsian, TRATU TXARRA esan ohi zaio horri, daukan larritasunagatik eta sarritako nahitasunagatik. Adibidez, lapurtzea, jotzea, masaillekoa ematea, erretzea...

² Etxeberria, X., Goikoetxea M.J., Martínez N., (2013). El enfoque ético del maltrato a personas con Discapacidad intelectual y del desarrollo. Giza Eskubideei buruzko Deustu Koadernoak, 71. zk.a Bilbo

4. Prozeduraren deskribapena

Adineko Pertsonenganako Tratu Txarren Alerta Seinaleak Hautemateko Prozedura Geriatria eta Gerontologiako Euskal Elkargoak, Zahartzaroak, 2013an sortutako tresna bat da, eta Deustuko Unibertsitateko “Esku-hartzea: bizi-kalitatea eta barneratze psiko-soziala” ikerketa-taldeak gidatu eta baliozkotu zuen 2014an. EAEko gizarte- eta osasun-zerbitzuetan ezarri nahi da, 65 urtetik gorako pertsonenganako tratu txar fisikoak eta ekonomikoak prebenitu, detektatu eta esku hartzeko.

Prozedura osatzean, kontsulta-talde batek ebidentzia zientifikoaz egindako azterketa izan da oinarria, hala nola talde zientifiko batekin egindako erkatzea. Talde horretako kideak gizarte- eta osasun-esparruko profesionalak ziren, esperientzia zuten adineko pertsonetara arretan, eta tresna aplikatu nahi den testuinguruetan lan egiten zuten. Geroago, EAEko hiru lekutan bideratu da (Hondarribia, Zuia eta Bilbo), 649 adineko pertsonarekin, 2014ko irail, urri, azaro eta abenduan. Pilotajearen udal eta foru aldundietako gizarte zerbitzuetako profesionalak, oinarritzko osasun zerbitzu eta

larrialdi hospitalarioetako profesionalak eta erakunde finantzarioetako profesionalak hartu dute parte.

Pilotaje eta balidazio prozeduran, besteak beste, ondorio hauek jaso dira:

- Tresna hau baliagarria da duen helbururako eta ondorioz, adineko pertsonenganako tratu txar fisiko eta ekonomikoak prebenitu eta hautemateko prozedura moduan ezarri daiteke
- Tresna honek bai osasun eremurako eta baita gizarte eremuetarako balio du, bi esparrutan garatu daiteke emaitza ia berdinekin.
- Parte hartu duten profesionalen tresnaren balorazio positiboa egiten dute eta tresna modu sistematikoan ezartzeko beharra nabarmentzen dute

Bi fase ditu:

1. FASEA. BEHAKETA PREBENTIBOA bi helbururekin

- Prebentzioa arrisku faktoreen **behaketaren** bidez egin da: “Tratu txarren arrisku-faktoreak prebenitu eta hautemateko galdetegia” (1. galdetegia). Tresnaren helburua da egoera erasanerrazean dauden 65 urtetik gorako pertsonak identifikatzea, tratu txar fisiko eta/edo ekonomikoaren arrisku-faktoreak hauteman eta haien jarraipena egitearen bidez.
  - Galdetegia prebentzio-tresna gisa erabilia, aldi behin egingo da arrisku-faktoreen behaketa sistematizatu, betiere edozein profesionalak hautematen badu adineko pertsonari kalte egin zaiola, hark esan duelako, edo ikusi dutelako, eta egoera ezin azal badaiteke adineko pertsonaren egoeraren edo egokitu zaion esku-hartze planaren bidez.
  - Adineko pertsonari laguntza sozio-sanitarioa ematen dion edozein profesionalak aplikatu dezake galdetegia.
- Tratu txar fisikoen eta ekonomikoen **adierazleak hautematea**, eta adineko pertsonaren arrisku-egoera ebaluatzea haiek kontuan hartuta, hura Larria, Oso Larria ala Berehalako Esku Hartzeko Egoera den erabakitzeke, adineko pertsona honako hau erabiliz aztertuta: “Tratu txar fisiko eta ekonomikoen adierazleak hautemateko eta haien larritasuna neurtzeko galdetegia” (2. galdetegia).

Galdetegia bai osasun-zerbitzuetan bai gizarte-zerbitzuetan aplikatu daiteke, eta edozein testuingurutan, adineko pertsonaren zaurgarritasuna ebaluatzeko, tratu txar fisikoez eta/edo ekonomikoez den bezainbatean, eta estatusari eusten zaiola bermatzeko, arriskuaren larritasuna neurtuz, eta kasu bakoitzean gomendatutako esku-hartzeak hasiz.

Komunitate-testuinguruan hura aplikatzeko erreferentziatzko profesionala udal gizarte zerbitzuetako gizarte langilea izango da, oinarritzko osasun arretako ekipoa edo eta, balego, oinarritzko arreta soziosanitarioko ekipoa; eremu espezializatuan, osasun edo gizarte larrialdietako profesionalak izango dira. Hiru egoera hauetako edozeinetan tratu txar fisikoak eta/edo ekonomikoak daudela susmatzeko zantzu objektiboak daudenean **aplikatzen da 2. galdetegia**:

- pertsonak bi arrisku-faktore edo gehiago dauzka prebentzio galdetegian; kasu horretan, adineko pertsona arreta gauzatzen den esparrutik kanpoko beste profesional bat(zu)ek aztertuz gero, jakinarazi egin beharko zaio hori pertsonari, adostasuna eskatu, eta hura idatziz jaso.
- pertsonak tratu txarren biktima dela adierazten du;
- adineko pertsonak ahalmen ekonomikoa galtzen du, eta arreta gauzatzen ari den profesionalarentzat ezin azalduzkoak diren kalte fisikoak edo ekonomikoak, edo lesio fisikoak ditu (adibidez, ospitale-larrialdietan). Zer galdetegi erabili edo zer ordenatan aplikatu behar diren erabakitzean, kontuan hartu behar da profesionalak zer testuingurutan eta zer helburuekin egin behar duen behaketa.

2. FASEA. JARDUERA egokia behaketa-fasean hautemandako arriskuaren larritasunaren ikuspuntutik.

Arriskua ondoren adierazten den bezala neurtuko da 2. galdetegian lortutako zenbakizko puntuazioaren arabera.

EGOERA	PUNTUAZIOA
Ez dago tratu txarren susmorik	<2
Alerta arrisku larriagatik	2_<3
Alerta oso arrisku larriagatik	3_<4.5
Berehala esku hartzeko egoera	≥4.5

Esku-hartzeei buruzko gomendioak desberdinak dira hiru mailetan, bai edukiari dagokionez, bai esku hartzeko eska daitekeen presaren ikuspuntutik. Maila bakoitzerako zehazpena eta gomendioak 2. galdetegiaren amaieran daude.

Erreferentziazko profesionalak **prozesuaren TRAZAGARRITASUNA bermatuko dute**; hau da, behaketa prebentiboak erregistratuko dituzte, hala nola ondorengo ebaluazioa eragiten duten egoerak, tratu txarrak egon direlako susmatzeko zantzuren bat hautemanaz gero, eta izan beharreko esku-hartzeak dokumentatuko dituzte, adineko pertsonaren historian erantsita. Azkenik, informazio hori profesionaleri edo prozesua abiarazi zuen dispositiboari itzultzea bermatuko dute, txostenaren eta/edo esku hartzeko planaren kopia bidez, tratu txarren susmoa egiaztatu zein ez.

5. Prozedura sortu eta baliozkotu duten lantaldeak

EAEn, adineko pertsonenganako tratu txar fisikoak eta ekonomikoak prebenitu eta hautemateko TRESNAREN PRESTAKETA [Zahartzaroa](#) elkartearen gauza izan da ([Geriatría eta Gerontologiako Euskal Elkargoa](#)); lan horretarako, kontsulta-talde bat eta talde zientifiko laguntzaile bat izan zituen.

KONTSULTA-TALDEA:

- Kontsultaria eta erredaktorea: MARIJE GOIKOETXEA. Psikologoa. Deustuko Unibertsitateko irakaslea. Aditua etika asistentzian.
- Idazkaria: JOSÉ JAVIER MIGUEL. Psikopedagogoa. Geriatría eta Gerontologiako Euskal Elkargoaren idazkaria (Zahartzaroa). Aditua gerontologia psikosozialan.
- Koordinatzailea eta erredaktorea: LOURDES ZURBANOBEASKOETXEA. Medikua. Balorazio- eta orientazio-zerbitzua. DFB. EAEko koordinatzaile soziosanitarioa.
- Gainbegiralea: GEMA PÉREZ. Doktorea psikologian. Psikologiako titulazioaren koordinatzailea CEU-San Pablo unibertsitatean.

TALDE ZIENTIFIKO LAGUNTZAILEA

OSASUN-ESPARRUKO PROFESIONALAK

- Amaia Andrés. Medikua. Lehen mailako arreta. Uribe ESI. Osakidetza
- Maite Berasaluce. Erizaina. Lehen mailako arreta. Uribe ESI. Osakidetza.
- Itziar Barreña. Atalburua. Larrialdiak. Gurutzetako unibertsitate-ospitalea.
- Mª Angeles Solano. Auzitegiko medikua. Auzitegiko Medikuntzako Euskal Erakundeko zuzendariordea.
- Begoña Pablos. Medikua. Bizkaiko Medikuen Elkargoa.

GIZARTE-ZERBITZUEN ESPARRUKO PROFESIONALAK

- Iñaki Artaza. Geriatra. Zahartzaroa Elkargoko presidentea.
- Ainhoa Castejón. Medikua. Balorazio- eta orientazio-zerbitzua. BFA.
- Elixabete Elordi eta Agurtzane Etxezarraga. Gizarte-langileak. Balorazio- eta orientazio-zerbitzua. BFA.

- Elena Aisa. Gizarte-langilea. Arduradun teknikoa. Zentro-zerbitzua. BFA.
- Karmele de Guinea. Gizarte Jardueren Ataleko burua. Bilboko Udala.
- Ignacio Pérez de Mendiguren. Medikua. Matia egoitza-fundazioa.

ESPARRU JUDIZIALEKO PROFESIONALAK

- Mª Angeles Solano. Auzitegiko medikua. Auzitegiko Medikuntzako Euskal Erakundeko zuzendariordea.
- Mª Dolores Etxano. Ekonomialaria. Administrazio arduraduna. Bizkaiko Tutoretza Erakundea.
- Goretti Sagarduy. Abokatua. Adineko pertsonenganako tratu txarraren aurkako elkarte. ALMAMA.

Prozedura osoaren GIDARITZA ETA BALIOZKOTZEA [Deustuko Unibertsitateko "Esku-hartzea: bizi-kalitatea eta barneratze psiko-soziala" ikerketa-taldeak](#) egin du, eta lan horretarako ikertzaile-talde bat eta profesional laguntzailez osatutako beste talde bat baliatu ditu.

IKERKETA TALDEA:

- Taldearen koordinatzailea, erredaktorea eta ikertzaile nagusia: MARIJE GOIKOETXEA. Psikologoa eta aditua etikan. Tresna prestatu zuen adituen taldean esku hartu zuen.
- Landa-lanaren arduraduna. MAITANE PIKAZA. Zuzenbidean lizentziatua.
- Metodologiaren eta datuen azterketaren arduraduna. ALVARO MORO. Soziologoa.
- Aholkularia eta parte-hartzailea ondorioen prestaketan. NATXO MARTINEZ. Psikologiako doktorea.

TRESNAREN GIDARITZAN LAGUNDU DUTEN PROFESIONAL-TALDEAK HAUEK IZAN DIRA:

- OSAKIDETZA - MURGIA-ZUIAKO OSASUN-ZENTROA
- MURGIA-ZUIAKO UDALEKO GIZARTE ZERBITZUAK.
- MURGIA-ZUIAKO KUTXABANK
- OSAKIDETZA - BIDASOA ESI-KO HONDARRIBIKO OSASUN-ZENTROA
- HONDARRIBIKO UDALEKO GIZARTE ZERBITZUAK.
- HONDARRIBIKO KUTXABANK
- OSAKIDETZA-RONDAKO OSASUN-ZENTROA, BASURTUKO UO-KO LARRIALDIK ETA BILBO-BASURTU ESI-KO PAZIENTE PLURIPATOLOGIKOAREN ETXEKO ARRETA, Bilbo-Basurtuko ESI-ko txertatze sozio-sanitariorako zuzendari ARANTZAZU GONZALOK zuzenduta.
- OSAKIDETZAKO GURUTZETAKO UO-KO LARRIALDIETAKO ZERBITZUA
- BILBOKO UDALAREN ZAZPI KALEETAKO OINARRIKO GIZARTE-ZERBITZUAK
- KUTXABANEN SAN ANTONGO BANKU-BULEGOA BILBON.
- SERVICIOS SOCIALES INTEGRADOS ENPRESAREN ETXEKO ARRETA
- MENDEKOTASUNA PREMIAZ AZTERTZEKO BFA-REN TALDEA
- MENDEKOTASUNA AZTERTZEKO MEDICOS BIZKAIA ENPRESAREN TALDEAK
- Profesionalen taldeekiko koordinazioa LOURDES ZURBANOBEASKOETXEAK egin du, Balorazio eta Orientazio Zerbitzuko buru eta EAEko koordinatzaile sozio-sanitarioak.

TRATU TXAR fisikoen eta ekonomikoen ARRISKU-FAKTOREAK prebenitu eta hautemateko galdetegia

JARRAIBIDEAK

Hurrengo galdetegia Eusko Jaurlaritzak 65 URTETIK GORAKO pertsonen tratu txarren prebentzioa egiteko, haiek hautemateko eta esku hartzeko baliozkotutako prozeduraren barruan dago.

Egoera zaurgarrian edo tratu txarrak jasateko arriskuan dauden 65 urtetik gorakoak identifikatzea da galdetegiaren helburua, batez ere eguneroko bizitzako jardueretarako mendekotasun-egoeran dauden adineko pertsoneri dagokienez.

Eskatzen dizugu arrisku-faktoreen HURRENGO TAULA OSATZEKO adineko pertsona bat ARTATU ONDOREN. Ez da beharrezkoa ohiko esku-hartze edo asistentzia batean egingo ez zenukeen ezer behatzea. Behaketa baino ez duzu egin behar, eta galdetegia BEHIN osatu PERTSONA BAKOITZAREKIN, artatzen duzun egunen edo aldien kopurua edozein dela ere. Ahalegintzeko eskatzen dizugu, inoiz ere egin gabe utz ez dezazun pertsona EMAKUMEA BADA, 80 URTETIK GORAKOA, ETA MENDEKOTASUN-EGOERAN BADAGO.

Pertsonak bi arrisku-faktore edo gehiago baditu esparruetako batean (fisikoa eta ekonomikoa), edo bietan, geroago esplizituki ikusiko da tratu txar fisiko edo ekonomikoen adierazlerik dagoen ala ez.

BEHAKETA ZER EGUNETAN EGITEN DEN _____

BEHAKETA EGIN DUEN PROFESIONALA (Izen-abizenak eta lanbidea) _____

ARRETA EDO ESKU-HARTZEA NON IZATEN DEN _____

ADINEKO PERTSONAREN IDENTIFIKAZIOA (Sexua/jaiotzako urtea-hila-eguna/lehen abizenaren eta bigarrenaren lehen bi letrak). (Adibidez: María Bilbao García, 1940-06-12an jaioa; identifikazio-gakoa emakumea/400612/BIGA izango da

ADINEKO PERTSONAREN IDENTIFIKAZIOA (Sexua/jaiotzako urtea-hila-eguna/lehen abizenaren eta bigarrenaren lehen bi letrak). (Adibidez: María Bilbao García, 1940-06-12an jaioa; identifikazio-gakoa emakumea/400612/BIGA izango da

0 (ez da mendekoa)

1

2

3

EZ DAKIT

Tratu txar FISIKOAK			
ADINEKOAK DAUZKAN ARRISKU-FAKTOREAK	BAI	EZ	EZ DAKIT
Nahi gabeko bakardade larria, eta gizarte-sarearen ahulezia.			
Narriadura kognitiboa zaintza eta arreta zailtzen dituzten portaera-nahasmenduekin batera.			
Adineko pertsonaren mendekotasun fisiko eta emozionala zaintzailearekiko.			
Higiene gutxi edo arropa desegokia.			
ARRISKU-FAKTOREAK ADINEKO PERTSONAREN INGURUNEAN	BAI	EZ	EZ DAKIT
Zaintzaren antolaketa txarra (zaintzaile asko koordinatu gabe, zaintzailerik gabeko tarteak...).			
Adineko pertsonaren eta bizikide dituenen arteko elkarbizitza gatazkatsuari lotutako egungo edo lehenagoko gertaerak (adineko pertsonaren eta haren zaintzaile nagusiaren arteko aurretiko gatazka-historia, adineko pertsonak aukeratu ez dituen ordezkariak, begi-bistako interes- edo balio-gatazkak...).			
Zaintzaile nagusiak muga pertsonalak aurkitzen ditu pertsona zaintzeko (gainkargarekin zerkusia dutenak, nahasmendu psikopatologikoak izatea, alkohol gehiegi hartzea, beste toxikomania batzuk...).			
Adineko pertsonak bera etsai moduan hartzen du, edo zaintzailea, edo bizikide duena, eta azken horren gabeziak hura erabiltzeko estrategietan.			
Motibaziorik gabeko, gaizki ordaindutako, soldata txikiko, burnout-aren mendeko... profesionalak artatutako adineko pertsona.			
OHARRAK: Beste arrisku batzuk, adinekoaren egoera fisikoari buruzko iruzkinak...			
Tratu txar EKONOMIKOAK			
ADINEKOAK DAUZKAN ARRISKU-FAKTOREAK	BAI	EZ	EZ DAKIT
Ez jakitea zein den bere egoera ekonomikoa, eta horregatik kezkatzea.			
Zorrak, aurrez uste izan arren baduela bere gastuei aurre egiteko ahalmen ekonomikoa.			
Dohaintzak eta ondasun-eskualdatzeak.			
ARRISKU-FAKTOREAK ADINEKO PERTSONAREN INGURUNEAN	BAI	EZ	EZ DAKIT
Adineko pertsonaren baliabide ekonomikoekiko oso mendekotasun handia.			
Gatazka-aurrekariak finantza-kontuengatik.			
Zaintzaileak neurritz gainera interesa izatea adineko pertsona zaintzeaz arduratzeko.			
OHARRAK: beste arrisku batzuk, adinekoaren egoera ekonomikoari buruzko iruzkinak...			

Gogorazten dizugu bi arrisku-faktore edo gehiago hauteman badituzu alderdietako batean (fisikoa, ekonomikoa), edo bietan (2 edo gehiago bakoitzean), tratu txarren ebaluazio sakonagoa egingo dela, adineko pertsonaren egoera fisikoa eta harremanei dagokiena zein den jakiteko.

EZ AHAZTU: Bi alderdietako batean bi arrisku-faktore edo gehiago hauteman badituzu, eta uste baduzu pertsonaren identifikazio-datuak jakinarazi behar dizkiozula zure esparrukoa (sanitarioa, soziala) ez den profesionalen bati, adierazleen behaketa osatzeko, ez ahaztu pertsonari baimena eskatzea, hura identifikatu eta aurkitzeko datuak BESTERIK ez emateko, harekin harremanetan jar daitezzen. (Beste orri batean dago)

Baimena eman du

bai

ez

TRATU TXAR fisiko eta ekonomikoaren ADIERAZLEAK HAUTEMATEKO eta haien LARRITASUNA NEURTZEKO galdetegia.

JARRAIBIDEAK

Galdetegi honen xedea da adineko pertsonengan tratu txarren adierazleak sistematikoki behatzea, eta pertsona horiek kalte fisikoa edo ekonomikoa jasateko izan dezaketen arriskua zehaztea.

Galdetegia **honako hauetako bat** gertatzen denean egiten da:

- Prebentzio-galdetegian bi arrisku-faktore edo gehiago hautematen dira;
- Adineko pertsonak tratu txarren biktima dela adierazten du; edo
- Adineko pertsona bati kalte egiten zaion egoera bat identifikatzen da, dela hark esan duelako, dela beste batzuek ikusi dutelako, eta hura ezin azalduzkoa da pertsonaren egoeraren edo daukan esku-hartze planaren ondorioz.

Galdetegia **beti erreferentziatzeko edo gizarte- edo osasun-larrialdietarako profesional batek administratuko du** (gizarte-zerbitzuen testuinguruan, oinarriko gizarte-zerbitzuko gizarte-langilea izango da, edo kasuan kasuko foru erakundeko larrialdietarako laguntza-zerbitzuko profesional bat; osasun-testuinguruan, larrialdietako medikua, edo lehen mailako osasun-arretako taldea). Eskatzen dizugu ahal den neurrian aztertzen saiatzeko zein den adineko pertsonaren errealitatea, haren egoeraz eta inguruneaz ahalik eta informazio gehien lortzeko.

Kolore-kode bat erabili da adineko pertsonaren kalte-arriskua sailkatzeko, eta maila bakoitzerako esku-hartze egokia erabakitzeko:

- **(LARRIA)** Adierazle urdinak dira, eta larritasuna adierazten dute, adineko pertsonaren behar batzuetan dagoen arreta faltari dagokionez; **1 puntu** balio dute.
- **(OSO LARRIA)**. Laranja dira. Kalte fisiko eta/edo ekonomikoa gertatzeko arrisku handiagoa dagoela adierazten dute, eta, horrenbestez, esku-hartze handiagoa behar dute hura galarazteko. **1,5 puntu** balio dituzte.
- **(PREMAZKO ESKU-HARTZEA)**. Adineko pertsonari oso kalte handia egiten zaiola adierazten dute, eta esku-hartzeak berehalakoa edo ia berehalakoa izan beharko du. Gorriak dira, eta **bakoitzak 2,25 puntu balio ditu**.

Galdetegiaren amaieran esaten da nola egin behar den arriskuaren balorazio osoa eta nola zehaztu zer esku-hartze egin behar den.

BEHAKETA ZER EGUNETAN EGITEN DEN _____

BEHAKETA EGIN DUEN PROFESIONALA (Izen-abizenak eta lanbidea) _____

ARRETA EDO ESKU-HARTZEA NON IZATEN DEN _____

ADINEKO PERTSONAREN IDENTIFIKAZIOA (Sexua/jaiotzako urtea-hila-eguna/lehen abizenaren eta bigarrenaren lehen bi letrak). (Adibidez: *María Bilbao García, 1940-06-12an jaioa; identifikazio-gakoa emakumea/400612/BIGA izango da*)

ADINEKO PERTSONAREN MENDEKOTASUN-MAILA (Ondo ezagutzen badu Barthel eskalaren bidez, edo mendekotasunaren foru-azterketaren bidez).

0 ((ez da mendekoa)

1

2

3

EZ DAKIT

Ondoren, zenbait adierazle-taula agertzen dira. Mesedez, markatu BAI baldin eta badakizu adineko pertsonak adierazle hori duela. Markatu EZ, ez duela badakizu. Markatu EZ DAKIT ez badakizu adineko pertsonak alderdi hori daukan, eta ezin baduzu horri buruzko informaziorik lortu. Mila esker.

ADIERAZLE OROKORRAK	BAI	EZ	EZ DAKIT
Osasuna etengabe galtzea ageriko kausarik gabe.	1	☐	☐
Etxebizitzaren bizigarritasun-egoera txarra (segurtasunik eza, zikinkeria, barrerak eta abar), edo adineko pertsonaren beharrak betetzea bermatzeko beste baldintza edo laguntza batzuk behar adina ez izatea.	1	☐	☐
Beldurra, ez dutela ondo tratatzen esatea, edo horretaz kexatzea, jarrera eta/edo nahi duena adierazteko modua aldatzea pertsona edo zaintzaile jakin batzuk daudenean.	1,5	☐	☐
Setakeria terapeutikoa eta tratamenduen eta zaintzen neurritz gainera erabilera (larrialdietako zerbitzuak, psikofarmako gehiegi...).	1,5	☐	☐
Oinarritzko premiez arduratzeari uztea.	2,25	☐	☐
Adineko pertsona zerbitzu sozio-sanitario batean abandonatzea: ospitalea, oinarriko gizarte-zerbitzua, ambulatorioa...	2,25	☐	☐

PUNTUAK-Adieraz. orokorrak

ADIERAZLE FISIKOAK	BAI	EZ	EZ DAKIT
Lotze fisikoaren markak, minari lotuta.	1	☐	☐
Alopezia petatxatua (buru-azala soilguneekin).	1	☐	☐
Erantzunik eza tratamendu egokiaren aurrean (lesioek okerrera egitea, neurri egokiak aplikatu ondoren).	1	☐	☐
Osasun-jarraibideak gaizki betetzea (gehiegi edo gutxiegi medikazioa, laguntza berandu eskatzea, dietak eta zaintza gaizki egitea, eta abar).	1,5	☐	☐
Lotze eta murrizte fisikoak preskripziorik edo gainbegiraketarik gabe.	2,25	☐	☐
Hematomak zenbait eboluzio-fasetan, arrazoirik gabe, bermatzeko erabiltzen ez diren aldeetan.	2,25	☐	☐
Adineko pertsonak eta zainzaileak ezin azal ditzaketen lesioak, edo behar bezala tratatu ez direnak (erorikoak zaindu gabe eta/edo behin eta berrizkoak justifikaziorik gabe).	2,25	☐	☐
Erredurak inolako arrazoirik gabe (zigarretak, kaustikoak, objektuen marruskadura...).	2,25	☐	☐
Lokarrien markak (ez euskailuenak)	2,25	☐	☐
Elikadura eta hidratazio eskasa arrazoirik gabe.	2,25	☐	☐
Indarrez eta bortxaz jatea.	2,25	☐	☐

PUNTUAK-Adieraz. fisikoak

ADIERAZLE EKONOMIKOAK	BAI	EZ	EZ DAKIT
Adineko pertsonak, narriadura kognitiborik izan gabe, kexatzea bere gauzak ukitzen dituztelako baimenik izan gabe; bitxiak desagertzea eta abar.	1	☐	☐
Adineko pertsona legez ezgaitzeko eskatzea hori oinarritzeko txosten medikorik edo psikologikorik izan gabe.	1,5	☐	☐
Ordaindu gabeko fakturak, pertsonak ahalmen ekonomikoa izan arren.	1,5	☐	☐
Oinarritzko gauzak ez izatea, ahalmen ekonomikoa izan arren.	1,5	☐	☐
Baimenik gabe eta adostasun akastun bidez jabetzea adineko pertsonaren ondasunez.	2,25	☐	☐
Dirua, txekeak modu ulertezinean galtzea, bat-batean arrotzei transferentziak egitea eta abar.	2,25	☐	☐
Aldaketak lege- eta/edo finantza-dokumentuetan: sinadura susmagarriak; testamentuak berriki egitea edo aldatzea, ahalordeak besterentzea, dohaintzak eta abar, adineko pertsonak erabakiak hartzeko gaitasuna izan gabe.	2,25	☐	☐
Jabetzan dituenen eta ondasunen aurkako banku-abalak ematea, baldintzen eta arriskuen berri izan gabe.	2,25	☐	☐

PUNTUAK-Adieraz. Arrazoi ekonomikoak

GIZARTE-ADIERAZLEAK	BAI	EZ	EZ DAKIT
Zerbitzu batean alta eskatzea (egoitza, egoitza-unitate sozio-sanitarioa...), edo uzurtasuna profesionalen esku-hartzearen aurrean, kaltea dagoenean, edo kaltea izateko arrisku larria, agindu sanitario edo sozialaren aurka, edo haren nahiaren aurka.	1,5	☐	☐
Murrizketak etxebizitzako lekua erabiltzean, eta mugak bizikide dituen gainerakoekin harremana izatean.	1,5	☐	☐
Gizarte-harremanetatik nahita urruntzea, eta arrazoirik gabe konfinatzea.	2,25	☐	☐

PUNTUAK-Adieraz. sozialak

BESTE ADIERAZLE EDO IRUZKIN BATZUK. Oso garrantzitsua da zure ustez interesgarria den ikusitako beste edozer aipatzea ebaluatu duzun pertsonaren kasuan: beste adierazle batzuk, haietako baten azalpena, adineko pertsonak bereizgarri dituen kontuak eta abar;

BALORAZIO GLOBALA

Galdetegia osatu ondoren, batu puntuazio partzialak (puntuak adierazle orokorretan + puntuak adierazle fisikoetan + puntuak adierazle ekonomikoetan + puntuak adierazle sozialetan), eta alderatu emaitza hurrengo taularekin, jakiteko zein den adineko pertsonaren egoera tratu txarren arriskuari dagokionez.

EGOERA	PUNTUAZIOA
Ez dago tratu txarren susmorik	<2
Alerta arrisku larriagatik	2_<3
Alerta oso arrisku larriagatik	3_<4.5
Berehala esku hartzeko egoera	≥4.5

GUZTIRA LORTUTAKO PUNTUAZIOA

ADINEKO PERTSONAK TRATU TXARRAK JASATEKO ARRISKUA (markatu dagokiona)

EZ DAGO SUSMORIK

ARRISKU LARRIA

OSO ARRISKU LARRIA

BEREHALA ESKU HARTZEKO EGOERA

ESKU HARTZEKO PROPOSAMENA

Adineko pertsonaren bizi-kalitatea hobetzeko jarduera-plan bat egitea da zuk eta gainerako profesionalak egindako ebaluazioaren helburua. Horretarako, honako hauek zehaztu behar dira: hautemandako gertaeren larritasuna; biktimaren pertzepzio subjektiboa; eta arrisku-faktoreak desagerrarazteko eta adineko pertsonaren segurtasuna eta ongizatea babesteko esku-hartze planaren bideragarritasuna. Honako hauek gomendatzen dira hori egiteko:

1. Egoera ARRISKU LARRIKOA bada (guztizko puntuazioa 2tik gorakoa eta 3koa edo txikiagoa) pertsonaren gaitasuna aztertu eta, hala egokituz gero, haren baimena eskatu ondoren, hala nola konfidentzialtasuna ahalik gutxiena urratuta:

- ebaluazio geriatriko sozio-sanitario osoa egingo da **6 hil igaro baino lehen**
- arrisku-faktoreak eta adierazleak gutxitzen dituzten esku-hartze sozio-sanitarioak abian jarriko dira, eta adineko pertsonaren historia sanitario eta/edo sozialari erantsiko zaion txosten batean jaso egingo dira.

2. Egoera OSO ARRISKU LARRIKOA bada (puntuazioa 3tik gorakoa eta 4,5ekoa edo txikiagoa) pertsonaren gaitasuna aztertu eta, hala egokituz gero, haren baimena eskatu ondoren, hala nola konfidentzialtasuna ahalik gutxiena urratuta, honako hauek gomendatzen dira:

a. **Lesio edo kalte fisikoak** izateko arriskua egonez gero:

- Ebaluazio geriatriko sozio-sanitarioa egitea **3 hil igaro baino lehen**.
- Esku-hartze sozio-sanitarioko plan bat abian jartzea, arrisku-faktoreak eta adierazleak gutxitzeko, eta hari buruzko txostena historiari eta/edo espedienteari itsastea.
- Lesioen partea egitea eta epaitegira helaraztea (egonez gero).

b. **Lesio edo kalte ekonomikoak** gertatzeko arriskua egonez gero:

- Esku-hartze sozio-sanitarioko plana, adineko pertsonaren interesen aurkako kaltea jasaten jarraitzea galarazteko, eta esku-hartze hori jasoko duen txostena, haren historiari eta/edo espedienteari erantsita.
- Fiskaltzan salatzea.
- Instituzio batean bizi bada: txostena bidaltzea ikuskaritza-zerbitzuari.

3. Egoera BEREHALA ESKU HARTZEKOA bada (puntuazioa 4,5ekoa edo handiagoa), pertsonaren gaitasuna aztertu eta, hala egokituz gero, haren baimena eskatu ondoren, hala nola konfidentzialtasuna ahalik gutxiena urratuta, honako hauek gomendatzen dira:

- a. Berehalako arriskua egon edo **lesio edo kalte fisikoak** izanez gero, eta pertsona “izatez” gauza ez bada:

- **Berehala** abian jartzea esku-hartze sozio-sanitarioko plan bat, adineko pertsona babestea ziurtatzeko, ordezeko zaintzaile formalak edo ez-formalak bilatuta, eta hari buruzko txostena, historiari eta/edo espedienteari itsatsita.
- Esku-hartze sozio-sanitarioko plan bat lehenbailehen egitea, adineko pertsonaren balioak, bizi-proiektua eta gizarte-baliabideak kontuan hartuta.
- Lesioen partea egitea eta epaitegira helaraztea (egonez gero).
- Pertsona izatez ezgauza bada, txostena ministerio fiskalarentzat.

- b. **Lesio edo kalte ekonomikoa** gertatzeko arriskua egonez gero:

- Fiskaltzan salatzea.
- Esku-hartze sozio-sanitarioko plana, adineko pertsonaren interesen aurkako kaltea jasaten jarraitzea galarazteko, eta esku-hartze hori jasoko duen txostena, haren historiari eta/edo espedienteari erantsita.
- Instituzio batean bizi bada: txostena bidaltzea ikuskaritza-zerbitzuari.
- Beharrezkoa bada, ondasunen administratzailea eskatzea, kautelazko neurri gisa.

BETIERE SAIATU HONAKO HAUEK EGITEN:

- Lasai jakinaraztea adineko pertsonari plan bat egingo dela, eta, ahal bada, haren adostasuna lortzea.
- Adineko pertsona maila (komunitarioa, espezializatua) eta esparru (soziala eta sanitarioa) guztietan zaintzen duten pertsonekin koordinatzea, pertsonari kalte egitea galarazteko, kontu batzuetan arreta eskasa izateagatik, edo esku-hartzeak elkarren kontrakoak.
- Lehenik eta behin kalte-mailarik handienari edo kalte-arriskuari heltzea.
- Adineko pertsonak eta haien zaintzaileak errudun ez bihurtzea eta ez judizializatzea, betiere kalte egiteko asmorik egon ezean, eta haiek gaitzeko aukerak egonez gero, beharrei hobeto erantzuteko.

GIZARTE-ZERBITZUETAKO PROFESIONALEI IDENTIFIKATZEKO DATU PERTSONALEI BURUZKO INFORMAZIOA EMATEKO BAIMEN-DOKUMENTUA

INTERESDUNAREN DATUAK

Izena:	
Abizenak:	
NAN zk.a:	
Helbidea:	
Telefonoa:	
Sakelakoa:	

Dokumentu honen bidez, baimena ematen diot KUTXABANK, SArri nire datu pertsonalak jakinaraz diezazkien _____ (e)ko Udaleko gizarte-zerbitzuei, nirekin harremanetan jar daitezzen, eta esan diezadaten zer zerbitzu eta arreta-bide balia nitzakeen Euskal Autonomia Erkidegoan indarrean dauden araudi eta prestazioen arabera.

LEGEZKO ORDEZKARIA, BALDIN ETA BADAGO (izen-abizenak) _____

_____ ;honako NA hau duena _____ ;honako honen TUTORE edo

KURADORE moduan: _____

_____ (e)n sinatua, _____ (e)(a)n

Bezeroa	Legezko ordezkaria (baldin eta badago)

OSASUN-ZERBITZUETAKO PROFESIONALEKIN DATU PERTSONALEI BURUZKO INFORMAZIOA PARTEKATZEKO BAIMEN-DOKUMENTUA

1. Ikusitako egoera

Ikusi dugu zenbait aldaketa gertatu direla haren osasunean eta/edo zaintzetan, eta kalteak jasan ditzakeela pentsarazi digute.

2. Baimena eskatzeko arrazoiak

Uste dugu komeniko litzatekeela zuk hitzordua izatea osasun-zentroko zure mediku edo erizainarekin. Zure beharrak osorik azter litzakete, eta zure ongizatea hobetzeko behar diren osasun-bitartekoak eman zuri eta zure zaintzaileei.

Horretarako, beharrezkoa da zuk guri baimena ematea soil-soilik zure datuei buruzko informazioa emateko, zurekin harremanetan jar daitezten. Bestela, gure legezko betebeharra denez konfidentzialtasuna gordetzea eta datuak babestea, eta gure betebeharrak etikoak gudan jarri duzun konfiantzari huts ez egitea, ezingo dugu aurreko hori egin.

Jakina, ez baduzu harremanik izan nahi osasun-zerbitzuekin, guk, gizarte-zerbitzuetatik, ahal dugun guztia egingo dugu izan ditzakezun kalteak galarazteko.

Ondo iruditzen bazaizu osasun-profesionalen zerbitzuak jasotzea, honako baimen hau sinatu behar duzu.

3. Baimena

NIK, _____
jaunak/andreak, adinez nagusia izanda, eta _____ zenbakiko
NA dudala, baimena ematen diet GIZARTE ZERBITZUEI, eta, zehazki, _____

_____ jaunari/andreari, GIZARTE-LANGILEA baita
_____ herrian, nire izen-abizenak eta harremanetarako datuak eman diezazkien
_____ (e)ko osasun-zerbitzuei, lokaliza nazaten, azter ditzaten nire zaintza-
beharrak, eta behar diren esku-hartze guztiak egin ditzaten nire osasuna hobetzeko, eta hari kalterik
ez egiteko.

ORDEZKARIA IZANDA eta _____
_____ izen-abizenak ditudala, hala nola _____

NA, _____
_____ jaunaren/andrearen SENIDE/ORDEZKARI moduan, baimena ematen dut
haren identifikazio-datuak osasun-profesionalei emateko.

_____ (e)n sinatua, _____ (e)(a)n

Erabiltzailea	Senidea/ Ordezkaria	Profesionala

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

GIZARTE-ZERBITZUETAKO PROFESIONALEKIN DATU PERTSONALEI BURUZKO INFORMAZIOA PARTEKATZEKO BAIMEN-DOKUMENTUA

1. Ikusitako egoera

Ikusi dugu zenbait aldaketa gertatu direla haren osasunean eta/edo zaintzetan, eta kalteak jasan ditzakeela pentsarazi digute.

2. Baimena eskatzeko arrazoiak

Uste dugu komeniko litzatekeela zuk hitzordua izatea udaleko gizarte-zerbitzuetako gizarte-langilearekin. Hori onuragarria izan liteke zuretzat, laguntza eta baliabideak bilatu eta zure ongizatea hobetzeko.

Horretarako, beharrezkoa da zuk guri baimena ematea soil-soilik zure datuei buruzko informazioa emateko, zurekin harremanetan jar daitezten. Bestela, gure legeko betebeharra denez konfidentzialtasuna gordetzea eta datuak babestea, eta gure betebeharrak etikoak gudan jarri duzun konfiantzari huts ez egitea, ezingo dugu aurreko hori egin.

Jakina, ez baduzu harremanik izan nahi gizarte-zerbitzuekin, guk, osasun-zentrotik, ahal dugun guztia egingo dugu izan ditzakezun kalteak galarazteko.

Ondo iruditzen bazaizu haren zerbitzuak jasotzea, honako baimen hau sinatu behar duzu.

3. Baimena

NIK, _____
_____ jaunak/andreak, adinez nagusia izanda, eta _____ NA
dudala, baimena ematen diot OSAKIDETZARI, eta, zehazki, _____
_____ jaunari/andreari, _____ herriko MEDIKUA/ERIZAINA baita,
nire izen-abizenak eta harremanetarako datuak eman diezazkien _____
(e)ko Udaleko gizarte-zerbitzuei, lokaliza nazaten, azter ditzaten nire zaintza-beharrak, eta lagun
diezadaten baliabideak bilatzen, nire ongizatea hobetzeko.

ORDEZKARIA izanda, _____
_____ izen-abizenak ditudala, eta _____
NA, _____ jaunaren/andrearen SENIDE/ORDEZKARI
moduan, baimena ematen dut haren identifikazio-datuak jakinarazteko gizarte-langileari.

_____ (e)n sinatua _____ (e)(a)n

Erabiltzailea	Senidea/ Ordezkaria	Profesionala